

Lausunto museopoliittisesta ohjelmaehdotuksesta

1488/42.420/2017

KUKAT 25.04.2017 § 32

Opetus- ja kulttuuriministeriö on antanut laatia ehdotuksen museopoliittiseksi ohjelmaksi. Ministeriö pyytää nyt lausuntoa, jossa arvioidaan ohjelman toimivuutta kokonaisuutena ja esittämään mahdolliset huomiot oman toimialan tai tehtävän näkökulmasta.

Museopoliittisessa ohjelmassa linjataan museoalan keskeiset menestystekijät vuoteen 2030. Visiona on, että vuonna 2030 Suomessa on Euroopan ajankohtaisimmat museot ja innostuneimmat asiakkaat. Museoalan menestystekijöitä käsitellään ohjelmassa kuuden kehittämiskokonaisuuden kautta. Kukin kehittämiskokonaisuus rakentuu tavoitetilasta vuodelle 2030, kehittämiskohteen kuvauksesta sekä toimenpide-ehdotuksista.

Museopoliittisessa ohjelmassa museot nostetaan esiin asiantuntijoina, kumppaneina ja mahdollistajina. Museot tarjoavat elämyksiä ja tietoa, ja luovat näin mahdollisuuksia luovuudelle, sivistykselle, identiteettien rakentumiselle ja muutosten ymmärtämiselle. Museoilla on tärkeä tehtävä kulttuurisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestävä yhteiskunnan rakentamisessa ja hyvinvoinnin edistämisessä. Ohjelma tunnistaa museot kulttuuripalveluna, joka kattaa koko maan. Museoiden rooli alueiden vetovoimaisuuden ja elinvoimaisuuden kehittämisessä on keskeinen.

Hangon kulttuuri- ja kansalaistoiminnan lautakunta ottaa kantaa kuuteen kehittämiskokonaisuuteen ja uudistettavaan museolakiin.

Tavoitteena kohtaamiset ja kumppanuudet

Hangon museo on paikallisesti toimiva museo, joten luonnollisesti monet yhteistyökumppanit löytyvät alueelta. Ainoana ammatillisena museona kaupungissa on kuitenkin yhteistyö lähialueen muiden museoiden kanssa erittäin tiivistä. Länsi-Uudenmaan ammattimuseot ovat jo vuosien ajan tiivistäneet yhteistyötään tekemällä kokoelmapoliittisen ohjelman ja perustaneet yhteisen kokoelmakeskuksen. Tällä yhteistyöllä voidaan yhdistää kuuden museon resurssit ja täten aikaansaada projekteja, jotka muuten olisivat liian vaativia pienelle museolle.

Hangon museossa ei toistaiseksi ole perusnäyttelyä, joten osallistaminen itse näyttelyssä jää vähemmälle huomiolle. Osallistaminen on alkutekijöissä museossa, ja pienen henkilökunnan takia on toistaiseksi ollut vähäistä, mutta olemme kehittämässä toimintaa, jotta yhä useampi voi osallistua museotoimintaan. Hangossa museonkävijät ovat heterogeenisiä, joten tällöin on tärkeää voida tarjota monipuolisia osallistumismahdollisuuksia.

Osaava ja oppiva museoala

Museossa on tärkeää pysyä ajan hermolla ja voida uudistua. Tämä vaatii ammattitaitoista henkilökuntaa ja tietoa siitä, mistä sopivat kumppanit löydetään. Museon toimintavarat ovat pienet, joten vakituisen henkilökunnan täytyy osata monenlaista ja suorittaa kaikenlaisia tehtäviä, koska ulkopuolisten palveluihin ei ole varaa suuremmassa määrässä.

Täydennyskoulutukseen panostetaan paljon Hangon museossa. Ongelmana ovat kuitenkin eri kurssien maksut ja matkakustannukset. Museoliiton järjestämät oppisopimuskoulutukset ovat olleet erittäin arvokkaita, ja Hangon museosta on osallistunut yksi työntekijä kaikkiin kolmeen koulutukseen. Digitaaliseen koulutukseen pitäisi myös panostaa enemmän. Silloin olisi mahdollista osallistua myös ulkomaisiin koulutuksiin etäältä.

Museoiden kokoelmat esille ja käyttöön

Hangon museo on panostanut paljon voimavaroja yhteistyöhön koskien kokoelmia. Yllämainittu yhteistyö Länsi-Uudellamaalla on auttanut oleellisesti ymmärtämään museon kokoelmia ja kannustanut oppimaan tuntemaan muiden kokoelmia, ja miten niitä voi hyödyttää omassa ja yhteisessä toiminnassa. Yhteistä kokoelmapoliittista ohjelmaa päivitetään vuosittain, ja se on myös antanut sysäyksen yhteiselle kulttuuriperintökeskukselle Tammissaareen, jonne osa Hangon museon kokoelmista on siirretty. Tällä tavalla saadaan suurempi osa kokoelmista esille. Tällä hetkellä vain erittäin pieni osa esineistä on esillä meidän vaihtuvissa näyttelyissä.

Kansallinen TAKO-yhteistyö (Tallennus- ja kokoelmayhteistyöverkosto) on tuonut kansallisella tasolla uusia yhteistyömahdollisuuksia. Tämän yhteistyön avulla on tullut tarkisteltua omia kokoelmia uudesta näkökannasta. Samalla on henkilökunta saanut arvokasta tietoa kokoelmien hoidosta ja miten muissa museoissa toimitaan.

Digitaalisuus mahdollisuuksien avaajana

Digitalisointi vaatii suunnitelmallisuutta, jotta tietoja voi helposti siirtää tietokantoihin. Hangon museo on aktiivisesti mukana Facebookissa, ja tässä mediassa on selvästi tullut esille, että ihmisiä kiinnostaa lähinnä vanhat kuvat, ei niinkään esineet. Esineitä halutaan tulla katsomaan fyysisesti. Tietysti olisi hyvä, jos suuremmassa määrin voisi kerätä ihmisten muistoja. Ongelmana on kuitenkin ihmisten saavuttaminen, kuten Hangossa on huomattu. Digitaalisen aineiston pitkäaikaissäilytys on asia, joka tulisi järjestää keskitetysti, kuten myös tekijänoikeudet ja henkilötiedot.

Uudistuva, vahva ja vaikuttava museokenttä

Kulttuurihistoriallinen paikallismuseo, jonka alueella on vaiherikas historia, mutta rajoitetut resurssit, tarvitsee profiloitumista ja mahdollisuuden kehittyä, jotta sekä paikalliset että muualta tulevat saisivat käsityksen siitä, miten paljon voisi kertoa. Tämä lisäisi ihmisten hyvinvointia paikallisesti ja toisi matkailulle lisävoimaa.

Tukena on oltava hyvä alueellinen yhteistyö, joka on nyt erittäin vahva. Kantavana voimana on Länsi-Uudenmaan maakuntamuseo. Maakuntamuseolla on enemmän resursseja kuin muilla museoilla tällä alueella. On helppo olla yhteydessä, kun yhteistyö on vakiintunutta. Maakuntamuseolle on tärkeä paikallismuseoiden paikallistuntemus.

Kestävyyttä ja joustavuutta rahoitukseen

Kehittyäkseen täytyy museolla olla tarpeeksi resursseja, sekä henkilö- että rahallisia voimavaroja. Palvelun tuotteistamiseen tarvitaan rahaa. Kunnallisilla museoilla on myös se ongelma etteivät he saa käyttää tulojaan omiin menoihin. Sisäänpääsymaksut muodostavat suuremman osan museon tuloista kuin myyntitulot. Erikoisprojekteihin voi silloin tällöin saada avustusta, mutta perustoimintojen kustantaminen on omistajatahon vastuulla.

Museolaki ohjaa ja säätelee

Museotoiminta tulee olla koko maan kattavaa. Valtion tuki tulee kattaa erityyppisiä museoita. Nykyisin valtionosuuden saaminen on kiinni henkilökunnan nimikkeistä, mutta ei huomioida, että pienessä museossa kaikilla on pakonkin edestä jonkinlaisia asiantuntijatehtäviä.

/

Ehdotus museopoliittiseksi ohjelmaksi

Ehdotus

Kulttuuri- ja kansalaistoiminnan lautakunta hyväksyy yllä olevan lausunnon lähetettäväksi opetus- ja kulttuuriministeriölle sekä tiedoksi Hangon kaupungin hallitukselle.

Asian käsittely

Vastausaikaa on pidennetty 30.6.2017 saakka ja täten myös kaupunginhallitus voi hyväksyä lausunnon.

Päätös

Kulttuuri- ja kansalaistoiminnan lautakunta hyväksyy yllä olevan lausunnon lähetettäväksi opetus- ja kulttuuriministeriölle sekä lähettää Hangon kaupungin hallitukselle hyväksyttäväksi.

Lisätiedot

Museonjohtaja Laura Lotta Andersson, 040 135 9224

KH 15.05.2017 § 138

Ehdotus

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä ylläolevan lausunnon.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Lisätiedot

Museonjohtaja Laura Lotta Andersson, 040 135 9224